

ΑΡΙΘΜΟΣ 965/2007
ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ Ε΄

Συνεδρίασε δημόσια στο ακροατήριό του στις 7 Δεκεμβρίου 2005, με την εξής σύνθεση : Κ. Μενουδάκος, Αντιπρόεδρος, Πρόεδρος του Ε΄ Τμήματος, Π. Πικραμμένος, Ν. Ρόζος, Ιω. Μαντζουράνης, Αικ. Σακελλαροπούλου, Σύμβουλοι, Μ. Τριπολιτσιώτη, Δ. Βασιλειάδης, Πάρεδροι. Γραμματέας η Γ. Σακελλαρίου, Γραμματέας του Ε΄ Τμήματος.

Για να δικάσει την από 9 Μαΐου 2004 αίτηση :

των : 1) ....., κατοίκου Άνω Λιοσίων Αττικής, οδός ....., 2) ....., κατοίκου Άνω Λιοσίων Αττικής, οδός .... και 3) ....., κατοίκου Άνω Λιοσίων Αττικής, οδός ....., οι οποίοι παρέστησαν με τον δικηγόρο Βασίλειο Παπαδημητρίου (Α.Μ. 16908), που νομιμοποιήθηκε στην πρώτη επ΄ ακροατηρίου συζήτηση,

κατά των : 1) Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων, 2) Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, 3) Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας, Διοίκησης και Αποκέντρωσης, 4) Υπουργού Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, οι οποίοι παρέστησαν με τους : α) Δημήτριο Αναστασόπουλο, Νομικό Σύμβουλο του Κράτους, β) Αθηνά Αλεφάντη, Πάρεδρο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους και 5) Υπουργού Πολιτισμού, ο οποίος παρέστη με την Αγγελική Καστανά, Πάρεδρο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους,

και κατά του παρεμβαίνοντος Συνδέσμου Δήμων και Κοινοτήτων Νομού Αττικής, που εδρεύει στην Αθήνα, οδός Άντερσεν αριθμός 6 και οδός Μωραΐτη αριθμός 90, ο οποίος παρέστη με τους δικηγόρους : α) Ευάγγελο Χατζηγιαννάκη (Α.Μ. 4900) και β) Διονύσιο Πρωτόπαππα (Α.Μ. 1605), που τους διόρισε με απόσπασμα συνεδριάσεως της Εκτελεστικής του Επιτροπής.

Με την αίτηση αυτή οι αιτούντες επιδιώκουν να ακυρωθεί η κοινή απόφαση των Υπουργών Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων, Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, Πολιτισμού, Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, με την οποία εγκρίθηκαν οι περιβαλλοντικοί όροι για τη διαχείριση αποβλήτων σε εκτέλεση του άρθρου 33 παρ. 3 Ν. 3164/2003 και αποφασίσθηκε η πραγματοποίηση των σχετικών εργασιών στη θέση Σκαλιστήρι Φυλής Άνω Λιοσίων και στη θέση Λατομείου Μουσαμά και κάθε άλλη συναφής πράξη ή παράλειψη της Διοικήσεως.

Η εκδίκαση άρχισε με την ανάγνωση της εκθέσεως του Εισηγητή, Συμβούλου Ν. Ρόζου.

Κατόπιν το δικαστήριο άκουσε τον πληρεξούσιο των αιτούντων, ο οποίος ανέπτυξε και προφορικά τους προβαλλόμενους λόγους ακυρώσεως και ζήτησε να γίνει δεκτή η αίτηση, τους πληρεξουσίου του παρεμβαίνοντος Συνδέσμου Δήμων και Κοινοτήτων Νομού Αττικής και τους αντιπροσώπους των Υπουργών, οι οποίοι ζήτησαν την απόρριψή της.

Μετά τη δημόσια συνεδρίαση το δικαστήριο συνήλθε σε διάσκεψη σε αίθουσα του δικαστηρίου

και

Αφού μελέτησε τα σχετικά έγγραφα

Σκέφθηκε κατά το Νόμο

1. Επειδή για την άσκηση της κρινόμενης αιτήσεως έχει καταβληθή το νόμιμο παράβολο (ειδικά έντυπα γραμμάτια 1836965 και 1449191/ 2004).

2. Επειδή με την από 17.9.2001 (44η Συνεδρίαση) απόφαση του Περιφερειακού Συμβουλίου Αττικής (έγγραφο 48442/28.9.2001 της Περιφέρειας Αττικής) ολοκληρώθηκε το Α' στάδιο του Περιφερειακού Σχεδιασμού Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων Αττικής. Στη συνέχεια κατά το Β' στάδιο σχεδιασμού διερευνήθηκε από τον επιλεγέντα τεχνικό σύμβουλο ολόκληρη η περιφέρεια Αττικής για τον προσδιορισμό των «ευρύτερων κατάλληλων περιοχών», εντός των ορίων των οποίων έγινε και ο εντοπισμός των κατάλληλων θέσεων και με το άρθρο 33 του Ν. 3164/2003 (Α' 176/2. 7.2003) εγκρίθηκε η Β' φάση του σχεδιασμού της διαχείρισης των στερεών αποβλήτων της Περιφέρειας Αττικής και καθορίσθηκαν ως κατάλληλες για τη Δυτική Αττική οι θέσεις «Μελετάνι» Μάνδρας, «Σκαλιστήρι» Φυλής - Α. Λιοσίων και «Λατομείο Μουσαμά». Τέλος, μετά την εκπόνηση μελέτης περιβαλλοντικών επιπτώσεων εκδόθηκε η ΑΠ 135831/3.12.2003 κοινή απόφαση των Υπουργών Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων, Εσωτερικών, Δημόσιας Διοικήσεως και Αποκεντρώσεως, Υγείας (ήδη Υγείας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων), Πολιτισμού και Γεωργίας (ήδη Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων), με την οποία εγκρίθηκαν περιβαλλοντικοί όροι του έργου : «Κατασκευή λειτουργία και αποκατάσταση 2ου Χ.Υ.Τ.Α. Δυτικής Αττικής στη θέση Σκαλιστήρι του Δήμου Φυλής». Με την κρινόμενη αίτηση ζητείται η ακύρωση της κοινής αυτής υπουργικής αποφάσεως.

3. Επειδή επί της αιτήσεως αυτής εκδόθηκε η 2535/2005 απόφαση του παρόντος Τμήματος. Με αυτήν αφ' ενός μεν απορρίφθηκαν η κρινόμενη αίτηση ως προς τον αιτούντα Ιωάννη Σκαρσούλη καθώς και η υπέρ του κύρους της προσβαλλομένης κοινής υπουργικής αποφάσεως (Κ.Υ.Α.) παρέμβαση του Ενιαίου Συνδέσμου Δήμων και Κοινοτήτων Νομού Αττικής, αφ' ετέρου δε υποχρεώθηκαν η Γενική Διεύθυνση Περιβάλλοντος του Υπουργείου ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. και η Διεύθυνση Περιβάλλοντος και Χωροταξίας της Περιφέρειας Αττικής να αποστείλουν τη μελέτη του δευτέρου σταδίου σχεδιασμού του αναφερόμενου στην προηγούμενη σκέψη Χ.Υ.Τ.Α. καθώς και τα στοιχεία, τα οποία ελήφθησαν υπόψη για την ως άνω νομοθετική ρύθμιση που αφορά στον καθορισμό των κατάλληλων θέσεων. Ήδη, η αίτηση εισάγεται προς εκδίκαση μετά την αποστολή των ανωτέρω στοιχείων στο Δικαστήριο.

4. Επειδή οι αιτούντες, οι φερόμενοι ως κάτοικοι του υπαγομένου στη Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Δυτικής Αττικής Δήμου Άνω Λιοσίων (άρθρ. 1.5.3 Ν. 2539/1997, Α' 242), που είναι όμορος προς το Δήμο Φυλής, στην περιφέρεια του οποίου, και, μάλιστα, σε θέση που βρίσκεται στα όρια των δύο Δήμων, τοποθετείται ο επίμαχος Χ.Υ.Τ.Α., ασκούν την κρινόμενη αίτηση με προφανές έννομο συμφέρον και εμπροθέσμως, έξι μήνες μετά την έκδοση της προσβαλλομένης πράξεως, αφού από τα στοιχεία του φακέλου δεν προκύπτει κοινοποίηση στους αιτούντες ή γνώση της πράξεως αυτής σε χρόνο, από τον οποίο η κατάθεση της αιτήσεως απέχει περισσότερο από εξήντα ημέρες.

5. Επειδή με το μεν άρθρο 49 του π.δ/τος 18/1989 (ΦΕΚ 8 Α΄) ορίζεται ότι «1. Οποιοσδήποτε έχει έννομο συμφέρον μπορεί να παρέμβει στη δίκη επί αιτήσεως ακυρώσεως, μόνο για τη διατήρηση της ισχύος της προσβαλλομένης πράξεως 2 ... 3 ...», με το δε άρθρο 33 ότι «Η συζήτηση αρχίζει με την ανάγνωση και την προφορική ανάπτυξη από τον εισηγητή της έκθεσής του. ... Το Συμβούλιο πάντως μπορεί κατά την κρίση του να διατάξει και κάθε συμπληρωματική απόδειξη και να υποχρεώνει οποιαδήποτε δημόσια αρχή να παράσχει έγγραφα ή πληροφορίες σχετικά με την υπόθεση που δικάζεται». Σύμφωνα με την ανωτέρω διάταξη του άρθρου 49, στο πλαίσιο της ίδιας ακυρωτικής δίκης επιτρέπεται να ασκηθή μόνον μία φορά παρέμβαση από τον αυτόν διάδικο. Συνεπώς, εάν ασκηθείσα παρέμβαση απορριφθή με οριστική διάταξη προδικαστικής αποφάσεως, με την οποία υποχρεώνεται η Διοίκηση να αποστείλη στο Δικαστήριο κρίσιμα κατά την κρίση του στοιχεία, η μετά την έκδοση της ανωτέρω αποφάσεως ασκουμένη νέα παρέμβαση από τον αυτό διάδικο υπέρ του κύρους της αυτής πράξεως είναι απορριπτέα ως απαράδεκτη, δεδομένου ότι με την προδικαστική απόφαση δεν ανοίγεται νέα δίκη, η δε περαιτέρω, μετά την έκδοση της αποφάσεως αυτής διαδικασία αποτελεί συνέχιση της ίδιας δίκης.

6. Επειδή στην προκείμενη περίπτωση, όπως αναλυτικώς εκτίθεται στην τρίτη σκέψη, με την 2535/11.8.2005 απόφαση του Δικαστηρίου απορρίφθηκε η παρέμβαση του Ενιαίου Συνδέσμου Δήμων και Κοινοτήτων Νομού Αττικής υπέρ του κύρους της προσβαλλομένης ΑΠ 135831/3.12.2003 Κ.Υ.Α. και διατάχθηκε η Διοίκηση να αποστείλη σε αυτό ορισμένα στοιχεία της υποθέσεως, κατ' εφαρμογή του ανωτέρω άρθρου 33 του π.δ/τος 18/1989. Την 10.10.2005, ήτοι μετά τη δημοσίευση της ανωτέρω αποφάσεως, ο ανωτέρω Ενιαίος Σύνδεσμος άσκησε υπέρ του κύρους της προαναφερόμενης Κ.Υ.Α. εκ νέου παρέμβαση, η οποία πρέπει να απορριφθή ως απαράδεκτη κατά τα ανωτέρω αναφερόμενα.

7. Επειδή στο άρθρο 4 του Συντάγματος (όπως αναθεωρήθηκε με το Ψήφισμα της 6ης Απριλίου 2001 της Ζ΄ Αναθεωρητικής Βουλής των Ελλήνων), ορίζεται ότι «1. Οι Έλληνες είναι ίσοι ενώπιον του νόμου» και στο άρθρο 20 ότι «1. Καθένας έχει δικαίωμα στην παροχή έννομης προστασίας από τα δικαστήρια και μπορεί να αναπτύξει σ' αυτά τις απόψεις του για τα δικαιώματα ή συμφέροντά του, όπως νόμος ορίζει». Ακολούθως, στο άρθρο 24 του ιδίου Συντάγματος ορίζεται ότι : «1. Η προστασία του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος αποτελεί υποχρέωση του Κράτους και δικαίωμα του καθενός. Για τη διαφύλαξή του το Κράτος έχει υποχρέωση να παίρνει ιδιαίτερα προληπτικά ή κατασταλτικά μέτρα στο πλαίσιο της αρχής της αειφορίας. Νόμος ορίζει τα σχετικά με την προστασία των δασών και των δασικών εκτάσεων ... 2. Η χωροταξική αναδιάρθρωση της Χώρας, η διαμόρφωση, η ανάπτυξη, η πολεοδόμηση και η επέκταση των πόλεων και των οικιστικών γενικά περιοχών υπάγεται στη ρυθμιστική αρμοδιότητα και τον έλεγχο του Κράτους, με σκοπό να εξυπηρετείται η λειτουργικότητα και η ανάπτυξη των οικισμών και να εξασφαλίζονται οι καλύτεροι δυνατοί όροι διαβίωσης. Οι σχετικές τεχνικές επιλογές και σταθμίσεις γίνονται κατά τους κανόνες της επιστήμης. Περαιτέρω, στο άρθρο 26 ορίζεται ότι : «1. Η νομοθετική λειτουργία ασκείται από τη Βουλή και τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας. 2. Η εκτελεστική λειτουργία ασκείται από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας και την Κυβέρνηση. 3. Η δικαστική λειτουργία ασκείται από τα δικαστήρια οι αποφάσεις του εκτελούνται στο όνομα του Ελληνικού Λαού». Τέλος, στο άρθρο 28 ορίζεται ότι : «1. Οι γενικά παραδεδεγμένοι κανόνες του διεθνούς δικαίου, καθώς και οι διεθνείς συμβάσεις από

την επικύρωσή τους με νόμο, και τη θέση τους σε ισχύ σύμφωνα με τους όρους καθεμιάς αποτελούν αναπόσπαστο μέρος του εσωτερικού Ελληνικού δικαίου και υπερισχύουν από κάθε άλλη αντίθετη διάταξη νόμου .... 2. Για να εξυπηρετηθεί σπουδαίο εθνικό συμφέρον και να προαχθεί η συνεργασία με άλλα κράτη, μπορεί να αναγνωρισθούν, με συνθήκη ή συμφωνία, σε όργανα διεθνών οργανισμών αρμοδιότητες που προβλέπονται από το Σύνταγμα. Για την ψήφιση του νόμου που κυρώνει αυτή τη συνθήκη ή συμφωνία απαιτείται πλειοψηφία των τριών πέμπτων του όλου αριθμού των βουλευτών ....».

8. Επειδή από τις παραπάνω διατάξεις συνάγεται ότι δεν αποκλείεται μεν η, κατ' απόκλιση από την συνήθη διοικητική διαδικασία που προβλέπεται από την κείμενη νομοθεσία θέσπιση με τυπικό νόμο ατομικών ρυθμίσεων χωροταξικού και πολεοδομικού σχεδιασμού, στις οποίες περιλαμβάνεται η επιλογή χώρου εγκαταστάσεως βασικού έργου υποδομής, υπό την προϋπόθεση όμως ότι με τις ρυθμίσεις αυτές δεν θίγονται ατομικά δικαιώματα και δεν παραβιάζονται άλλες συνταγματικές διατάξεις ή αρχές, καθώς και οι σχετικοί ορισμοί του κοινοτικού δικαίου. Δεδομένου ότι πρόκειται, πάντως, για απόκλιση από την αρχή της διακρίσεως των λειτουργιών, η θέσπιση ατομικών ρυθμίσεων χωροταξικού και πολεοδομικού σχεδιασμού με τυπικό νόμο είναι δυνατή μόνο σε εξαιρετικές περιπτώσεις και, επομένως, οι λόγοι, οι οποίοι επιβάλλουν την ανωτέρω απόκλιση και οι οποίοι δεν αφορούν απλώς στη διαδικασία ψηφίσεως του νόμου, αλλά ανάγονται στις προϋποθέσεις ασκήσεως της νομοθετικής λειτουργίας, πρέπει να προκύπτουν από τις προπαρασκευαστικές εργασίες του νόμου. Ο έλεγχος δε της απαιτούμενης από το Σύνταγμα συνδρομής των προϋποθέσεων αυτών υπόκειται στον οριακό έλεγχο του δικαστή (πρβλ. ΣτΕ 1567/2005).

9. Επειδή εξάλλου, με τις διατάξεις των παρ. 1 και 2 του άρθρου 24 του αναθεωρημένου Συντάγματος έχει αναχθή σε συνταγματικά προστατευόμενη αξία το οικιστικό, φυσικό και πολιτιστικό περιβάλλον, από το οποίο εξαρτάται η ποιότητα ζωής και η υγεία των κατοίκων των πόλεων και των οικισμών. Οι συνταγματικές αυτές διατάξεις απευθύνουν επιταγές στο νομοθέτη, κοινό ή κανονιστικό, να ρυθμίσει την χωροταξική ανάπτυξη και πολεοδομική διαμόρφωση της χώρας με βάση ορθολογικό σχεδιασμό υπαγορευόμενο από πολεοδομικά κριτήρια, σύμφωνα με την ιδιομορφία, την φυσιογνωμία και τις ανάγκες κάθε περιοχής. Κριτήρια για την χωροταξική αναδιάρθρωση και την πολεοδομική ανάπτυξη των πόλεων και των οικιστικών εν γένει περιοχών είναι η εξυπηρέτηση της λειτουργικότητας και της αναπτύξεως των οικισμών και η εξασφάλιση των καλλίτερων δυνατών όρων διαβιώσεως των κατοίκων (Σ.Ε. Ολ. 1528/2003), η οποία προϋποθέτει την ύπαρξη βασικών έργων υποδομής (πρβλ. ΣτΕ 1567/2005).

10. Επειδή περαιτέρω όπως προκύπτει από την διατύπωσή του, το νέο εδάφιο της παρ. 2 του άρθρου 24 του Συντάγματος, το οποίο συμπληρώνει την βασική ρύθμιση περί χωροταξικής και πολεοδομικής οργανώσεως της χώρας και το οποίο ορίζει ότι «οι σχετικές τεχνικές επιλογές και σταθμίσεις γίνονται κατά τους κανόνες της επιστήμης» δεσμεύει όλα τα κρατικά όργανα, συμπεριλαμβανομένου και του κοινού νομοθέτη. Έχει δε την έννοια ότι ειδικά κατά την θέσπιση χωροταξικών και πολεοδομικών ρυθμίσεων τόσο η Διοίκηση όσο και ο κοινός νομοθέτης, στις εξαιρετικές περιπτώσεις κατά τις οποίες, σύμφωνα με τα αναφερθέντα στην προηγούμενη σκέψη, είναι επιτρεπτό στον τελευταίο να επιβάλει με πράξη του τέτοιες ρυθμίσεις, οφείλουν προς

επίτευξη του τασσομένου σκοπού της εξυπηρετήσεως της λειτουργικότητας και αναπτύξεως των οικισμών και της εξασφάλισεως των καλλιτέρων όρων διαβιώσεως να λαμβάνουν υπόψη τα πορίσματα και τις εφαρμογές των επιστημών της χωροταξίας και της πολεοδομίας, αλλά και κάθε άλλης επιστήμης που έχει εφαρμογή στην συγκεκριμένη κάθε φορά ρύθμιση. Επομένως, νομοθετική ρύθμιση με τέτοιο περιεχόμενο είναι συνταγματικώς επιτρεπτή, μόνον εφόσον έχει ψηφισθή μετά από εκτίμηση ειδικής για την προτεινομένη ρύθμιση επιστημονικής μελέτης (βλ. σχετικώς και την εισήγηση του εισηγητή της πλειοψηφίας κατά την αναθεώρηση του Συντάγματος, κατά την οποία η διάταξη αυτή επιτάσσει στο νομοθέτη, τυπικό και κανονιστικό, να λαμβάνη υπ' όψη του και να σταθμίζη όλα τα δεδομένα, δηλαδή να προβαίνει σε συστηματικές και όχι αποσπασματικές ρυθμίσεις ύστερα από την αναγκαία επιστημονική προεργασία). Επιτάσσει, δηλαδή, στο νομοθέτη, τυπικό και κανονιστικό, να διαμορφώνη κατά τους κανόνες της επιστήμης τις τεχνικές κρίσεις και αξιολογήσεις, στις οποίες στηρίζεται η εισαγόμενη ρύθμιση. Εξ άλλου, ο δικαστικός έλεγχος της τήρησης των κανόνων αυτών είναι οριακός και έχει ως περιεχόμενο την έρευνα του ζητήματος αν η ρύθμιση στηρίζεται σε επιστημονικά δεδομένα, χωρίς να εκτείνεται στον ουσιαστικό έλεγχο της ορθότητας των επιλογών και σταθμίσεων του νομοθέτη ή της κανονιστικής διοικήσεως (ΣτΕ 1567/2005).

11. Επειδή, εν όψει της ανωτέρω συνταγματικής επιταγής του άρθρ. 24 παρ. 1 για την προστασία του περιβάλλοντος εκδόθηκε ο Ν. 1650/1986 (Α' 160), με τον οποίο θεσπίστηκαν κανόνες αναφερόμενοι, πλην άλλων, στις προϋποθέσεις και στη διαδικασία για την έγκριση της εγκατάστασης δραστηριοτήτων ή εκτέλεσης έργων, από τα οποία απειλούνται δυσμενείς επιπτώσεις στο περιβάλλον. Κατ' επίκληση δε εξουσιοδοτικών διατάξεων, τις οποίες περιείχε ο νόμος αυτός, αλλά και σε συμμόρφωση προς τις οδηγίες 84/360/ΕΟΚ και 85/337/ΕΟΚ του Συμβουλίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων της 28ης Ιουνίου 1984 και της 27ης Ιουνίου 1985, αντιστοίχως, εκδόθηκε η Κοινή Υπουργική Απόφαση (Κ.Υ.Α.) 69269/5387/24.10.1990 (ΦΕΚ 678 Β'). Εν συνεχεία, οι διατάξεις του ανωτέρω Ν. 1650/1986 τροποποιήθηκαν και συμπληρώθηκαν με το νεώτερο Ν. 3010/2002, με τον οποίο επιδιώκεται η εναρμόνιση προς τις Οδηγίες 97/11 ΕΕ «για την εκτίμηση των επιπτώσεων ορισμένων σχεδίων δημόσιων και ιδιωτικών έργων στο περιβάλλον» και 96/61 ΕΕ «για την ολοκληρωμένη πρόληψη και έλεγχο της ρύπανσης». Ειδικότερα, στο άρθρο 1 του νόμου αυτού, με το οποίο αντικαθίσταται το άρθρο 3 του Ν. 1650/1986, παρέχεται εξουσιοδότηση για την κατάταξη, με απόφαση του Υπουργού ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε., των δημόσιων και ιδιωτικών έργων και δραστηριοτήτων σε τρεις κατηγορίες, κάθε μιάς δυναμένης να κατατάσσεται σε υποκατηγορίες, καθώς και σε ομάδες κοινές για όλες τις κατηγορίες, ανάλογα με τις επιπτώσεις τους στο περιβάλλον (παρ. 1) και ορίζεται ότι η πρώτη (Α) κατηγορία περιλαμβάνει τα έργα και τις δραστηριότητες που λόγω της φύσεως, του μεγέθους ή της εκτάσεώς τους είναι πιθανό να προκαλέσουν σοβαρές επιπτώσεις στο περιβάλλον (παρ. 2). Με το άρθρο 2 του ίδιου νόμου, με το οποίο αντικαθίσταται το άρθρο 4 του ν. 1650/1986, προβλέπονται τα εξής : «1.α. Για την πραγματοποίηση νέων έργων ή δραστηριοτήτων ή τη μετεγκατάσταση υφισταμένων, τα οποία έχουν καταταγεί στις κατηγορίες που προβλέπονται στο προηγούμενο άρθρο, απαιτείται η έγκριση όρων για την προστασία του περιβάλλοντος. Έγκριση όρων για την προστασία του περιβάλλοντος απαιτείται επίσης για την επέκταση, την τροποποίηση ή και τον εκσυγχρονισμό υφιστάμενων έργων ή δραστηριοτήτων, που έχουν καταταγεί στις παραπάνω κατηγορίες, εφόσον επέρχονται ουσιαστικές

διαφοροποιήσεις σε σχέση με τις επιπτώσεις τους στο περιβάλλον. Β. Με την απόφαση έγκρισης περιβαλλοντικών όρων η Διοίκηση επιβάλλει προϋποθέσεις, όρους, περιορισμούς και διαφοροποιήσεις για την πραγματοποίηση του έργου ή της δραστηριότητας, ιδίως ως προς τη θέση, το μέγεθος, το είδος, την εφαρμοζόμενη τεχνολογία και τα γενικά τεχνικά χαρακτηριστικά. γ. Η απόφαση έγκρισης περιβαλλοντικών όρων αποτελεί προϋπόθεση για την έκδοση των διοικητικών πράξεων που απαιτούνται κατά περίπτωση, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις για την πραγματοποίηση του έργου ή της δραστηριότητας. δ. Για την έκδοση της απόφασης έγκρισης περιβαλλοντικών όρων πρέπει να τηρείται : δα) η διαδικασία της προκαταρκτικής περιβαλλοντικής εκτίμησης και αξιολόγησης του προτεινόμενου έργου ή δραστηριότητας, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις παρ. 6α και 10α και η δημοσιοποίηση της θετικής γνωμοδότησης ή της αρνητικής απόφασης επί της προκαταρκτικής περιβαλλοντικής εκτίμησης της αρμόδιας αρχής, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρ. 2 του άρθρου 5. δβ) η διαδικασία υποβολής και η αξιολόγηση Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων ή Περιβαλλοντικής Έκθεσης, κατά περίπτωση, καθώς και η διαδικασία δημοσιοποίησης Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 5. 2. Για την έκδοση απόφασης έγκρισης περιβαλλοντικών όρων για έργα και δραστηριότητες της πρώτης (Α) κατηγορίας απαιτείται υποβολή Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων. Η έγκριση περιβαλλοντικών όρων γίνεται με κοινή απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων και του συναρμόδιου Υπουργού. Ως συναρμόδιος θεωρείται ο αρμόδιος Υπουργός για το έργο ή τη δραστηριότητα. Εάν από το έργο ή τη δραστηριότητα επέρχονται επιπτώσεις σε αρχαιότητες ή σε δασικές εκτάσεις ή σε γεωργική γη υψηλής παραγωγικότητας ή στην παράκτια ή τη θαλάσσια ζώνη ή σε περίπτωση που το έργο ή η δραστηριότητα αφορά στην εγκατάσταση μονάδας επεξεργασίας αστικών λυμάτων ή στη δημιουργία χώρου επεξεργασίας και διάθεσης απορριμμάτων, τότε η απόφαση έγκρισης περιβαλλοντικών όρων γίνεται αντίστοιχα και από τον Υπουργό Πολιτισμού ή Γεωργίας ή Εμπορικής Ναυτιλίας ή Υγείας και Πρόνοιας. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων και του κατά περίπτωση συναρμόδιου για το έργο ή τη δραστηριότητα Υπουργού, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, επιτρέπεται η αρμοδιότητα έκδοσης απόφασης έγκρισης περιβαλλοντικών όρων για ορισμένα έργα ή δραστηριότητες της πρώτης (Α) κατηγορίας να μεταβιβάζεται στον Γενικό Γραμματέα Περιφέρειας. Για την έκδοση απόφασης έγκρισης περιβαλλοντικών όρων γνωμοδοτούν : α) κατά περίπτωση οι Οργανισμοί που έχουν συσταθεί κατ' εξουσιοδότηση του άρθρου 3 του Ν. 2508/1997 (ΦΕΚ 124 Α'), του Ν. 1515/1985 (ΦΕΚ 18 Α') και του Ν. 1561/1985 (ΦΕΚ 148 Α') και β) το οικείο Νομαρχιακό Συμβούλιο ..... 6. α. Για νέα έργα και δραστηριότητες ή τη μετεγκατάσταση, τον εκσυγχρονισμό, επέκταση ή τροποποίηση των υφισταμένων, της πρώτης (Α) κατηγορίας, εφόσον επέρχονται ουσιαστικές διαφοροποιήσεις σε σχέση με τις επιπτώσεις τους στο περιβάλλον, απαιτείται μαζί με την αίτηση και η υποβολή Προμελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων. Επί της Προμελέτης αυτής η αρμόδια για έγκριση περιβαλλοντικών όρων αρχή προβαίνει σε προκαταρκτική περιβαλλοντική εκτίμηση και αξιολόγηση της πρότασης που συνίσταται σε γνωμοδότηση ως προς τη θέση, το μέγεθος, το είδος, την εφαρμοζόμενη τεχνολογία, τα γενικά τεχνικά χαρακτηριστικά, τη χρήση των φυσικών πόρων, τη συσσωρευτική δράση με άλλα έργα, την παραγωγή αποβλήτων, τη ρύπανση και τις οχλήσεις, καθώς και τον κίνδυνο ατυχημάτων ιδίως από τη χρήση ουσιών ή τεχνολογίας. β. Για την προκαταρκτική

περιβαλλοντική εκτίμηση και αξιολόγηση λαμβάνονται υπόψη : αα) Οι γενικές και ειδικές κατευθύνσεις της χωροταξικής πολιτικής που προκύπτουν από εγκεκριμένα χωροταξικά ρυθμιστικά και πολεοδομικά σχέδια ή άλλα σχέδια χρήσεων γης. ββ) Η περιβαλλοντική ευαισθησία της περιοχής, που ενδέχεται να θιγεί από το έργο ή τη δραστηριότητα. γγ) Τα χαρακτηριστικά των ενδεχομένων σημαντικών περιβαλλοντικών επιπτώσεων, όπως το μέγεθος, η πολυπλοκότητα, η ένταση και η έκτασή τους, ο διασυννοριακός χαρακτήρας τους, η διάρκεια, η συχνότητα και η αναστρεψιμότητά τους. δδ) Τα οφέλη για την εθνική οικονομία, την εθνική ασφάλεια, τη δημόσια υγεία και η εξυπηρέτηση άλλων λόγων δημόσιου συμφέροντος. εε) Οι θετικές επιπτώσεις στο φυσικό και ανθρωπογενές περιβάλλον σε μία ευρύτερη περιοχή από εκείνη που επηρεάζεται άμεσα από το έργο ή τη δραστηριότητα. γ. Μετά την προκαταρκτική περιβαλλοντική εκτίμηση και αξιολόγηση της πρότασης : αα) είτε καλείται ο ενδιαφερόμενος ιδιώτης ή αρμόδιος φορέας να υποβάλει Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (Μ.Π.Ε.) για Έγκριση Περιβαλλοντικών Όρων, ώστε να ακολουθηθεί η διαδικασία των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου αυτού. Στην περίπτωση αυτή μπορεί να απαιτηθούν πρόσθετα στοιχεία και τεκμηριώσεις για επί μέρους περιβαλλοντικά μέσα ή παραμέτρους, ββ) είτε του γνωστοποιείται ότι δεν είναι δυνατή η πραγματοποίηση του έργου ή της δραστηριότητας όπως προτάθηκε .... δ .... ε. Η Διοίκηση, προκειμένου να εγκρίνει περιβαλλοντικούς όρους, μπορεί, κατά το στάδιο της προκαταρκτικής περιβαλλοντικής εκτίμησης και αξιολόγησης οποιασδήποτε πρότασης έργου ή δραστηριότητας, να απαιτήσει την υποβολή περιβαλλοντικής μελέτης ανώτερης κατηγορίας ή υποκατηγορίας και να υπαγάγει το έργο ή τη δραστηριότητα στη διαδικασία έγκρισης περιβαλλοντικών όρων ανώτερης κατηγορίας ή υποκατηγορίας από αυτήν που υπάγεται το έργο ή η δραστηριότητα, αν εκτιμάται ότι θα προκύψουν σοβαρές επιπτώσεις για το περιβάλλον από την πραγματοποίησή του. Αρμόδια προς τούτο είναι η αρχή που αξιολογεί την Προμελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων και γνωμοδοτεί σχετικά. στ. Προκαταρκτική περιβαλλοντική εκτίμηση και αξιολόγηση δεν απαιτείται στις θεσμοθετημένες βιομηχανικές περιοχές και ζώνες στις βιοτεχνικές περιοχές και πάρκα, στις ναυπηγοεπισκευαστικές περιοχές, σύμφωνα με την ισχύουσα σχετική νομοθεσία, στις Περιοχές Οργανωμένης Ανάπτυξης Παραγωγικών Δραστηριοτήτων (Π.Ο.Α.Π.) του άρθρου 10 του Ν. 2742/1999 (ΦΕΚ 207 Α') και στις περιπτώσεις που η χωροθέτηση προβλέπεται από νόμο ή εγκεκριμένο χωροταξικό ή πολεοδομικό ή ρυθμιστικό σχέδιο, στις περιοχές που εντοπίζονται κοιτάσματα μεταλλευτικών ορυκτών, βιομηχανικών ορυκτών και μαρμάρων, σύμφωνα με την περ. Α' της παρ. 1 του άρθρου 12 του Ν. 2837/2000 (ΦΕΚ 178 Α'), καθώς και στις μεταλλευτικές και λατομικές περιοχές που έχουν καθορισθεί σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία. 7. Η απόφαση έγκρισης περιβαλλοντικών όρων μπορεί να εκδίδεται για ορισμένο χρονικό διάστημα που καθορίζεται στην ίδια απόφαση, μετά την πάροδο του οποίου υπόκειται σε αναθεώρηση ή ανανέωση. Στην περίπτωση αυτή απαιτείται η τήρηση της διαδικασίας περιβαλλοντικής αδειοδότησης, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στον παρόντα νόμο, μόνον εφόσον επέρχονται ουσιαστικές διαφοροποιήσεις ως προς τις επιπτώσεις στο περιβάλλον. 8. Αν δημιουργούνται σοβαρά προβλήματα υποβάθμισης του περιβάλλοντος ή αν παρατηρηθούν επιπτώσεις στο περιβάλλον, που δεν είχαν προβλεφθεί από τη μελέτη περιβαλλοντικών επιπτώσεων, ή από την περιβαλλοντική έκθεση, το αρμόδιο όργανο για την έγκριση των περιβαλλοντικών όρων, μπορεί να επιβάλλει πρόσθετους περιβαλλοντικούς όρους ή να μεταβάλλει τους αρχικούς

ανεξάρτητα από την κατηγορία στην οποία υπάγεται το έργο ή η δραστηριότητα. 9.α. Η απόφαση έγκρισης περιβαλλοντικών όρων για τα έργα και τις δραστηριότητες πρώτης (Α) κατηγορίας του άρθρου 3 χορηγείται μέσα σε ενενήντα (90) ημέρες από την υποβολή της αίτησης, εφόσον ο κατατεθείς φάκελος ήταν πλήρης και περιελάμβανε τα απαιτούμενα δικαιολογητικά .....». Περαιτέρω με την παρ. 10 του ίδιου άρθρου προβλέπεται ότι με κοινές υπουργικές αποφάσεις που εκδίδονται μέσα σε έξι μήνες από την έναρξη ισχύος του νόμου (παρ. 11), καθορίζονται, μεταξύ άλλων, τα έργα και οι δραστηριότητες της Β' κατηγορίας, για τα οποία απαιτείται προκαταρκτική περιβαλλοντική εκτίμηση και αξιολόγηση (περ. α' ανωτέρω παρ. 10) καθώς και το περιεχόμενο και οι προδιαγραφές κάθε τύπου προμελετών περιβαλλοντικών επιπτώσεων (Π.Π.Ε.), Μελετών περιβαλλοντικών επιπτώσεων (Μ.Π.Ε.) και Περιβαλλοντικής Έκθεσης για κάθε ομάδα έργων ή δραστηριοτήτων κ.λπ. (περ. β' αυτής παρ. 10). Εξάλλου, με το άρθρο 3 του νόμου, που αντικατέστησε το αρ. 5 του ν. 1650/1986, ορίζονται για το περιεχόμενο και τη δημοσιότητα των μελετών περιβαλλοντικών επιπτώσεων τα εξής : «1. Η Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων περιλαμβάνει τουλάχιστον : α) Περιγραφή του έργου ή της δραστηριότητας με πληροφορίες για το χώρο εγκατάστασης, το σχεδιασμό και το μέγεθός του. β) Περιγραφή των στοιχείων του περιβάλλοντος που ενδέχεται να θιγούν σημαντικά από το προτεινόμενο έργο ή τη δραστηριότητα. γ) Εντοπισμό και αξιολόγηση των βασικών επιπτώσεων στο περιβάλλον. δ) Περιγραφή των μέτρων για την πρόληψη, μείωση ή αποκατάσταση των αρνητικών επιπτώσεων στο περιβάλλον. ε) Σύνοψη των κύριων εναλλακτικών λύσεων και υπόδειξη των κύριων λόγων της επιλογής της προτεινόμενης λύσης. στ) Απλή (μη τεχνική) περίληψη του συνόλου της μελέτης. ζ) Σύνοψη αναφορά των ενδεχόμενων δυσκολιών που προέκυψαν κατά την εκπόνηση της μελέτης. Οι προδιαγραφές και το ειδικότερο περιεχόμενο της Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων καθορίζονται με τις υπουργικές αποφάσεις που εκδίδονται κατ' εξουσιοδότηση της παρ. 10β του προηγούμενου άρθρου. 2. .... 3. Οι αποφάσεις που αφορούν στην έγκριση περιβαλλοντικών όρων, για έργα πρώτης και δεύτερης κατηγορίας, καθώς και οι γνωμοδοτήσεις της Διοίκησης για την προκαταρκτική περιβαλλοντική εκτίμηση και αξιολόγηση επί των υποβαλλομένων Π.Π.Ε., διαβιβάζονται στο οικείο ή στα οικεία νομαρχιακά συμβούλια προκειμένου να λάβουν γνώση και να ενημερώσουν τους πολίτες και τους φορείς εκπροσώπησής τους. Η διαδικασία ενημέρωσης των πολιτών καθορίζεται με την απόφαση της προηγούμενης παραγράφου». Τέλος, με τις μεταβατικές διατάξεις του άρθρου 6 του ίδιου νόμου προβλέφθηκε ότι : «1. Διαδικασίες για την προέγκριση χωροθέτησης ή την έγκριση περιβαλλοντικών όρων που εκκρεμούν μέχρι την έκδοση των υπουργικών αποφάσεων που προβλέπονται στο άρθρο 3 και στην παρ. 10α του άρθρου 4 του Ν. 1650/1986, όπως αντικαθίστανται με τα άρθρα 1 και 2 του παρόντος νόμου, συνεχίζονται και ολοκληρώνονται ως εξής : α) Διαδικασίες Προέγκρισης Χωροθέτησης : Η Προέγκριση Χωροθέτησης συνιστά γνωμοδότηση της αρμόδιας υπηρεσίας κατά την έννοια προκαταρκτικής περιβαλλοντικής εκτίμησης και αξιολόγησης της πρότασης του έργου ή δραστηριότητας που προβλέπεται στην παρ. 6α του άρθρου 4 του Ν. 1650/1986, όπως αντικαθίσταται με το άρθρο 2 του νόμου αυτού. Β) Διαδικασίες Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων : Η έγκριση περιβαλλοντικών όρων διέπεται από τις διατάξεις του Ν. 1650/1986, όπως ίσχυαν πριν την αντικατάστασή τους με τον παρόντα νόμο, με την επιφύλαξη των διατάξεων της παρ. 9 του άρθρου 4 του Ν. 1650/1986, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 2 του νόμου αυτού, οι οποίες εφαρμόζονται και για τις

διαδικασίες αυτές. 2. Εκκρεμείς υποθέσεις για την εφαρμογή της προηγούμενης παραγράφου θεωρούνται εκείνες για τις οποίες έχει υποβληθεί από τον ενδιαφερόμενο φορέα ή ιδιώτη αίτηση, που συνοδεύεται από τα απαιτούμενα σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις δικαιολογητικά, στην αρμόδια κάθε φορά υπηρεσία, είτε για προέγκριση χωροθέτησης είτε για έγκριση περιβαλλοντικών όρων. 3. Όπου στο Ν. 1650/1986 για την προστασία του περιβάλλοντος ή άλλο νόμο αναφέρεται ο όρος «προέγκριση χωροθέτησης» νοείται εφεξής προκαταρκτική περιβαλλοντική εκτίμηση και αξιολόγηση. 4. Στις υπουργικές αποφάσεις που εκδίδονται κατ' εξουσιοδότηση των άρθρων 3, 4 και 5 του Ν. 1650/1986, όπως αντικαθίστανται με τα άρθρα 1, 2 και 3 του παρόντος νόμου, μπορεί να περιλαμβάνονται μεταβατικές διατάξεις για την προσαρμογή του υφιστάμενου μέχρι τη δημοσίευση του παρόντος νόμου συστήματος προέγκρισης χωροθέτησης ή έγκρισης περιβαλλοντικών όρων .... στο προβλεπόμενο με τις διατάξεις του παρόντος νόμου σύστημα προκαταρκτικής περιβαλλοντικής εκτίμησης και αξιολόγησης ή έγκρισης περιβαλλοντικών όρων ....». Περαιτέρω, με βάση εξουσιοδοτήσεις παρεχόμενες με διατάξεις του νόμου αυτού, αλλά και σε συμμόρφωση με τις ήδη μνημονευθείσες Οδηγίες 97/11/ΕΚ και 96/61/ΕΚ εκδόθηκε η κοινή απόφαση Η.Π. 15393/2332/5.8.2002 των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών και ΠΕ.ΧΩ.ΔΕ. (Β' 1022/5.8.2002), με την οποία ορίζονται τα έργα και δραστηριότητες που κατατάσσονται σε 10 ομάδες, κοινές για την Α' και Β' κατηγορία του άρ. 3 του ν. 1650/1986 (άρ. 1 ν. 3010/2002) και υποδιαιρούνται στις υποκατηγορίες 1 και 2 για την Α' κατηγορία και 3 και 4 για τη Β' κατηγορία. Ειδικότερα, στην 4η Ομάδα (Συστήματα Υποδομών) περιλαμβάνονται οι εγκαταστάσεις επεξεργασίας και διαθέσεως μη επικίνδυνων στερεών αποβλήτων με θερμική ή χημική επεξεργασία, που κατατάσσονται στην πρώτη υποκατηγορία της πρώτης κατηγορίας καθώς και η υγειονομική ταφή μη επικίνδυνων στερεών αποβλήτων, που κατατάσσεται στην αυτή υποκατηγορία της αυτής κατηγορίας για ισοδύναμο πληθυσμού από 200.000 κατοίκους και άνω. Εκδόθηκε επίσης η Η.Π. 11014/703/Φ.104/14.3.2003 κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών, ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. και του Υφυπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοικήσεως και Αποκεντρώσεως «Διαδικασία Προκαταρκτικής Περιβαλλοντικής Εκτίμησης και Αξιολόγησης (Π.Π.Ε.Α.) και Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων (Ε.Π.Ο.), σύμφωνα με το άρθρο 4 του Ν. 1650/1986 .... όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 2 του Ν. 3010/2002 ...» (Β' 332/20.3.2003). Με το άρθρο 4 αυτής ορίζεται ότι για τα έργα και τις δραστηριότητες της υποκατηγορίας 1 της Α' κατηγορίας της ανωτέρω Κ.Υ.Α. Η.Π. 15393/2332/5.8.2002 υποβάλλεται προς Ε.Π.Ο. Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (Μ.Π.Ε.) περιέχουσα τα στοιχεία που αναγράφονται λεπτομερώς στην Κ.Υ.Α. αυτή, των λοιπών προδιαγραφών και στοιχείων της καθοριζόμενων από την προβλεπόμενη από την εξουσιοδοτική διάταξη του νέου άρθρου 4 παρ. 10β του Ν. 1650/1986 Κ.Υ.Α. ενώ με το άρθρο 14 ότι μέχρι την έκδοση της τελευταίας αυτής Κ.Υ.Α. η μελέτη του πίνακα 1 του άρθρ. 16 της Κ.Υ.Α. 69269/5387/1990 αποτελεί τη Μ.Π.Ε. τύπου 1 του ανωτέρω άρθρου 4 αυτής (της Κ.Υ.Α. Η.Π. 11014/703/Φ.104/14.3.2003).

12. Επειδή παραλλήλως με τις παρατιθέμενες στην προηγούμενη σκέψη διατάξεις, οι οποίες προβλέπουν αρχικώς την προέγκριση χωροθέτησεως (ήδη Π.Π.Ε.Α.), και, εν συνεχεία, την έγκριση περιβαλλοντικών όρων προκειμένου να τύχουν διαχειρίσεως τα στερεά απόβλητα, ορισμένοι βασικοί κανόνες για τη διαχείρισή τους τέθηκαν με την Οδηγία 75/442/ΕΟΚ του Συμβουλίου, που μεταφέρθηκε στο ελληνικό δίκαιο με την

Κ.Υ.Α. 49541/1424/9.7.1986 (Β' 444). Η Οδηγία αυτή τροποποιήθηκε με την Οδηγία 91/156/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 18.3.1991, η οποία με το άρθρο 1 αυτής αντικατέστησε τα άρθρα 1 - 12 της προηγούμενης Οδηγίας. Τη νεώτερη αυτή Οδηγία μετέφερε στην ελληνική έννομη τάξη η Κ.Υ.Α. 69728/824/16.5.1996 (Β' 358/17.5.1996), η οποία ίσχυε κατά τον χρόνο εκδόσεως της προσβαλλομένης πράξεως, καταργηθείσα μεταγενεστέρως με το άρθρο 16 παρ. 3 της Κ.Υ.Α. ΗΠ 50910/2727/2003 (Β' 1909/22.12.2003). Η εφαρμοστέα εν προκειμένω ανωτέρω Κ.Υ.Α. όριζε ότι η διαχείριση των στερεών αποβλήτων πραγματοποιείται κατά τρόπο ώστε να διασφαλίζεται η μη πρόκληση, αμέσως ή εμμέσως, κινδύνου για την υγεία του ανθρώπου και η μη χρησιμοποίηση διαδικασιών ή μεθόδων που ενδέχεται να βλάψουν το περιβάλλον (άρθρ. 4). Η ίδια Κ.Υ.Α. προέβλεπε περαιτέρω λεπτομερείς σχεδιασμούς σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο και ειδικές, πολύπλοκες διαδικασίες κατάρτισης των σχεδίων. Ειδικότερα, ορίζεται ότι οι γενικές κατευθύνσεις της πολιτικής διαχείρισης των αποβλήτων προσδιορίζονται σε εθνικό επίπεδο και συνίστανται, πλην άλλων, στη θέσπιση όρων καταλληλότητας και κριτηρίων συγκριτικής αξιολογήσεως και επιλογής των χώρων των εγκαταστάσεων διαθέσεως και αξιοποιήσεως των στερεών αποβλήτων (άρθρο 7 παρ. 1), επιδιωκόμενης της διαθέσεώς τους σε μία από τις πλησιέστερες εγκαταστάσεις (αρχή της εγγύτητας) που θα χρησιμοποιούν τις πιο κατάλληλες μεθόδους και τεχνολογίες για την εξασφάλιση υψηλού επιπέδου προστασίας του περιβάλλοντος και της δημόσιας υγείας (άρθρ. 7 παρ. 4). Προς τούτο καταρτίζονται πλαίσιο τεχνικών προδιαγραφών και γενικά προγράμματα διαχείρισης των αποβλήτων (άρθρ. 7 παρ. 3), που εγκρίνονται με κοινές αποφάσεις των Υπουργών Π.Ε.Χ.Ω.Δ.Ε. και Υγείας και Πρόνοιας (άρθρ. 8 παρ. 2). Εκδόθηκαν δε αντιστοίχως οι Κ.Υ.Α. 114218/31.10.1997 (Β' 1016/17.11.1997) και 113944/27.10.1997 (Β' 1016/17.11.1997), όπως η τελευταία αυτή συμπληρώθηκε με την Κ.Υ.Α. 14312/1302/2000 (Β' 723/9.6.2000) και ίσχυε κατά την έκδοση της προσβαλλομένης πράξεως, προβλέπουσα ως γενικούς στόχους του Εθνικού Σχεδιασμού, πλην άλλων, την παύση της λειτουργίας των ανεξέλεγκτων χωματερών, τη δημιουργία σύγχρονων και ολοκληρωμένων εγκαταστάσεων διαχείρισης απορριμμάτων (Ο.Ε.Δ.Α.) με εργοστάσια μηχανικής ανακυκλώσεως (ΕΜΑΚ) και χώρους υγειονομικής ταφής (άρθρ. 3.Α.1), ειδικώς δε για την Αττική αρχικώς μεν, πλην του υφισταμένου Χ.Υ.Τ.Α., δυναμικότητας 1.460.000 τόννων ετησίως, και δύο Εργοστάσια Μηχανικής Ανακυκλώσεως και Κομποστοποιήσεως (ΕΜΑΚ) και στη συνέχεια, σύμφωνα με την Κ.Υ.Α. 26469/1501/Ε 103/1.7.2003 (Β' 864/1.7.2003) πέντε νέες θέσεις Ολοκληρωμένων Εγκαταστάσεων Διαχείρισης Απορριμμάτων (ΟΕΔΑ), ως τέτοιων νοουμένων των πάσης φύσεως έργων και δραστηριοτήτων διαχείρισης, επεξεργασίας και διαθέσεως απορριμμάτων, όπως ΕΜΑΚ, Χ.Υ.Τ.Α., Κέντρο Διαλογής Ανακυκλώσιμων Υλικών (Κ.Δ.Α.Υ.). Με την ανωτέρω Κ.Υ.Α. 69728/824/16.5.1996 οριζόταν περαιτέρω ότι ο σχεδιασμός της διαχείρισης των στερεών αποβλήτων, που εκπονείται στο πλαίσιο εφαρμογής και εξειδικεύσεως των ανωτέρω γενικών κατευθύνσεων, αποσκοπεί, μεταξύ άλλων, στη χωροθέτηση των κατά τα ανωτέρω ολοκληρωμένων εγκαταστάσεων διαθέσεως ή και αξιοποιήσεως των στερεών αποβλήτων (άρθρο 9 παρ. Ι). Η διαδικασία εκπονήσεως του σχεδιασμού διαχείρισης διακρίνεται σε δύο στάδια. Στο πρώτο καταρτίζεται το πλαίσιο του σχεδιασμού που περιλαμβάνει, πλην άλλων, τον επιθυμητό αριθμό των εγκαταστάσεων αξιοποιήσεως ή και διαθέσεως και εξειδικεύονται οι όροι καταλληλότητας ενός χώρου και τα κριτήρια συγκριτικής αξιολογήσεώς τους (άρθρο 9 παρ. ΙΙΙ Α1α). Οι όροι και τα κριτήρια

αυτά αναγράφονται λεπτομερώς στο Παράρτημα Ι παρ. 3 της προαναφερόμενης Κ.Υ.Α. 114218/31.10.1997, όπου αναφέρονται οι χώροι όπου απαγορεύεται η ύπαρξη των επίδικων εγκαταστάσεων, καθώς και τα ειδικότερα υδρολογικά, γεωλογικά, περιβαλλοντικά, χωροταξικά, γενικώτερης φύσεως και λειτουργικά κριτήρια, στα οποία πρέπει να ανταποκρίνονται οι χώροι όπου οι εγκαταστάσεις αυτές επιτρέπονται. Κατ' εφαρμογή τους δε, περαιτέρω, προεπιλέγονται τρεις έως τέσσερις χώροι που θεωρούνται κατ' αρχήν κατάλληλοι (άρθρο 5 παρ. 3.1.5 της προαναφερόμενης Κ.Υ.Α. 113944/27.10.1997). Αρμόδια για την κατάρτιση του ανωτέρω πλαισίου μπορεί να είναι η Περιφέρεια, οπότε εγκρίνεται τούτο με απόφαση του Περιφερειακού Συμβουλίου αφού εκφράσουν τις απόψεις τους τα οικεία Νομαρχιακά Συμβούλια (άρθρο 9 παρ. ΙΙΙ Α1β Κ.Υ.Α. 69728/824/16.5.1996). Το δεύτερο στάδιο περιλαμβάνει την κυρίως μελέτη σχεδιασμού, που αναφέρεται στον εντοπισμό και την υπόδειξη των επικρατέστερων από τους κατά τα ανωτέρω προεπιλεγέντες ως κατάλληλους χώρους. Με αυτήν προτείνονται αρχικώς τουλάχιστον δύο εναλλακτικοί χώροι και στη συνέχεια ακολουθεί συγκριτική επιλογή και αξιολόγηση της βέλτιστης θέσεως που θα αντιστοιχί για κάθε έργο ή δραστηριότητα (αυτό άρθρο 9 παρ. ΙΙΙ Α2). Οι χώροι που υποδεικνύονται σύμφωνα με την πιο πάνω μελέτη εγκρίνονται ως κατάλληλοι, αν μεν υπεύθυνος φορέας για την κατάρτιση της μελέτης είναι Σύνδεσμος Δήμων και Κοινοτήτων με απόφαση του οικείου Νομάρχη ύστερα από σύμφωνη γνώμη του Νομαρχιακού Συμβουλίου, και εισήγηση επιτροπής, αν δε υπεύθυνος φορέας για την κατάρτιση της μελέτης είναι η Περιφέρεια με απόφαση του Γενικού Γραμματέα αυτής ύστερα και πάλι από σύμφωνη γνώμη του Νομαρχιακού Συμβουλίου και εισήγηση επιτροπής (αυτό άρθρο 9 παρ. ΙΙΙ Α1β). Τέλος, ο σχεδιασμός ολοκληρώνεται με την χορήγηση της κατά τις διατάξεις της Κ.Υ.Α. 69269/5387/1990 προεγκρίσεως χωροθετήσεως της εκτάσεως όπου θα πραγματοποιηθούν οι εργασίες διαχειρίσεως ή και διαθέσεως των στερεών αποβλήτων (αυτό άρθρο 9 παρ. ΙΙΙ. Β1 και 2), για δε την πραγματοποίησή τους «απαιτείται έγκριση περιβαλλοντικών όρων όπως προβλέπεται στο άρθρο 4 (παρ. 1, 2 και 3) του Ν. 1650/1986» (άρθρο 10 παρ. 1 αυτής Κ.Υ.Α. 69728/824/1996).

13. Επειδή από τις παρατιθέμενες στις προηγούμενες σκέψεις διατάξεις συνάγεται ότι το ζήτημα της διαχειρίσεως των στερεών αποβλήτων, που περιλαμβάνει και το θέμα της επιλογής του χώρου εγκαταστάσεως Ο.Ε.Δ.Α., άρα και Χ.Υ.Τ.Α., αντιμετωπίζεται από αυτές λεπτομερώς εξ αιτίας της ιδιαίτερης σημασίας του, προεχόντως για λόγους δημόσιας υγείας. Ειδικότερα, αφ' ενός, τίθενται κανόνες ως προς το είδος των υπό διαχείριση αποβλήτων, και αφ' ετέρου προβλέπεται η εκπόνηση πολύπλοκου σχεδιασμού με εσωτερική συνοχή και σε δύο στάδια, το δεύτερο των οποίων προϋποθέτει την ολοκλήρωση του πρώτου, που περιλαμβάνει μελέτες, συντασσόμενες βάσει αρχών, προκειμένου να επιλεγεί ο επιστημονικώς άριστος χώρος όπου θα λειτουργήσει Ο.Ε.Δ.Α. Και στα δύο αυτά στάδια επιδιώκεται η μέγιστη δυνατή συμμετοχή, κατά τον ανωτέρω σχεδιασμό, των περιφερειακών αρχών καθώς και των οργάνων των Ο.Τ.Α, στα όρια των οποίων οι ανωτέρω Ο.Ε.Δ.Α. θα λειτουργήσουν, ποικίλλουσα από την έκφραση απόψεων έως τη σύμφωνη γνώμη τους προκειμένου να επιτευχθεί η μέγιστη δυνατή συναίνεσή τους, δεδομένου ότι οι Ο.Ε.Δ.Α. αυτές θα εξυπηρετούν πλείστους Ο.Τ.Α. Η συναίνεση όμως αυτή δεν αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση για την επιλογή του χώρου λειτουργίας του Ο.Ε.Δ.Α. Ειδικότερα, όταν το πρώτο στάδιο ολοκληρωθεί με απόφαση του Περιφερειακού Συμβουλίου εγκρίνουσα, αφού εκφέρουν απλώς τις απόψεις τους τα νομαρχιακά συμβούλια, πλην άλλων και

τον επιθυμητό αριθμό Ο.Ε.Δ.Α. εντός των ορίων των Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων, τις οποίες περιλαμβάνει, το Νομαρχιακό Συμβούλιο, καλούμενο να εκφέρει τη γνώμη του κατά το δεύτερο στάδιο, που καταλήγει στην έκδοση διοικητικής πράξεως περί εγκρίσεως ως καταλλήλων των προτεινόμενων χώρων, οφείλει να επιληφθή και, αν αμφισβητή την καταλληλότητα των χώρων που έχουν προταθή με την κυρίως μελέτη του σχεδιασμού, να διατυπώση την αρνητική γνώμη του, επικαλούμενο συγκεκριμένα στοιχεία προς αντίκρουση της μελέτης. Δεδομένου ότι με τις ανωτέρω κανονιστικές αποφάσεις δεν προβλέπεται δυνατότητα συνεχίσεως της σχετικής διαδικασίας χωρίς τη γνώμη του Νομαρχιακού Συμβουλίου, η άρνησή του να γνωμοδοτήσει, έχει ως αποτέλεσμα να παρεμποδίζεται η έκδοση της προαναφερόμενης διοικητικής πράξεως περί εγκρίσεως ως κατάλληλων των προτεινόμενων χώρων για την εκτέλεση έργου που έχει ζωτική σημασία για την προστασία της δημόσιας υγείας και τη λειτουργία των οικισμών, χωρίς, μάλιστα, να διατυπώνονται συγκεκριμένες αντιρρήσεις στο περιεχόμενο της σχετικής μελέτης, εν όψει των οποίων θα ήταν δυνατή η επανεξέτασή της. Συνεπώς, η παράλειψη του Νομαρχιακού Συμβουλίου να γνωμοδοτήσει συνιστά καθ' εαυτήν, σύμφωνα με όσα αναφέρονται σε προηγούμενη σκέψη, εξαιρετικό λόγο επιτρέποντα την ανάληψη νομοθετικής πρωτοβουλίας για την επιβολή με τυπικό νόμο ατομικής ρύθμισης χωροταξικού χαρακτήρα, η οποία συνίσταται στην έγκριση χώρων που έχουν ήδη προταθή από την ανωτέρω μελέτη ως κατάλληλοι. Εξ άλλου, εφ' όσον, όπως προκύπτει από τις ίδιες διατάξεις, μετά την έγκριση των χώρων, με την οποία ολοκληρώνεται το δεύτερο στάδιο της θεσπιζόμενης με τις ανωτέρω Κ.Υ.Α. διαδικασίας, ακολουθεί προέγκριση χωροθετήσεως (ήδη Π.Π.Ε.Α.) και έγκριση περιβαλλοντικών όρων για την εκτέλεση του έργου στο χώρο που τελικώς επιλέγεται μεταξύ των εγκριθέντων ως καταλλήλων κατά το δεύτερο στάδιο του σχεδιασμού, με την ανωτέρω νομοθετική επέμβαση, με την οποία δεν καταργείται ούτε υποκαθίσταται η διαδικασία της προέγκρισης χωροθετήσεως (ήδη Π.Π.Ε.Α.) και επιβολής περιβαλλοντικών όρων, ουδόλως στερείται δικαστικής προστασίας ο έχων έννομο συμφέρον, εφ' όσον δύναται να προσβάλει ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας την τελευταία αυτή πράξη, με την οποία ολοκληρώνεται η σχετική διοικητική διαδικασία

14. Επειδή στην προκειμένη περίπτωση με την 44/17.9.2001 απόφαση του Περιφερειακού Συμβουλίου Αττικής (έγγραφο 48442/28.9.2001 της Περιφέρειας Αττικής) εγκρίθηκε ο περιφερειακός σχεδιασμός διαχειρίσεως στερεών αποβλήτων Αττικής με τον τρόπο αυτό και ολοκληρώθηκε το πρώτο στάδιο, κατά τα αναφερόμενα στη σκέψη 12. Με την απόφαση αυτή, η οποία εκδόθηκε ύστερα από μελέτη που εκπόνησε, ως αρμόδια, η Περιφέρεια Αττικής, προβλέφθηκαν τρεις διαχειριστικές ενότητες, από τις οποίες η πρώτη αφορά την ηπειρωτική Αττική και τις νήσους Αίγινα και Σαλαμίνα για ποσότητα αστικών αποβλήτων 1.765.000 τόνων ετησίως και 230.000 τόνων, επίσης ετησίως, επεξεργασμένης ιλύος. Ως απαιτούμενα δε έργα για την ενότητα αυτή εγκρίθηκαν, μεταξύ άλλων, «ένανς Χ.Υ.Τ.Α. σε χρήση ... στη Δυτική Αττική δυναμικότητας 330.000 τόνων ετησίως (συγκεκριμένα μετά τον κορεσμό του πρώτου εν λειτουργία Χ.Υ.Τ.Α., που είναι ο υπάρχων Χ.Υ.Τ.Α. στα Άνω Λιόσια με την επέκτασή του, θα λειτουργήσει ο δεύτερος Χ.Υ.Τ.Α. της Δυτικής Αττικής), β) Δύο ΕΜΑΚ στη Δυτική Αττική .... γ) Δύο Χ.Υ.Τ.Α. στην Ανατολική Αττική συνολικής δυναμικότητας 255.000 τόνων ετησίως δ) Τρεις (μέγιστος αριθμός) μικρές και ευέλικτες μονάδες κομποστοποίησης στην Ανατολική Αττική συνολικής δυναμικότητας 80.000 τόνων ετησίως, ε) ... στ) Δέκα οκτώ ΤΣΜΑ (Τοπικά Συστήματα Μεταφόρτωσης Απορριμμάτων)

..... από τα οποία ... 2 ΤΣΜΑ προβλέπονται στη Δυτική Αττική και 3 ΤΣΜΑ προβλέπονται στην Ανατολική Αττική ζ) Τρία Κέντρα Διαλογής Ανακυκλώσιμων Υλικών (Κ.Δ.Α.Υ.) και συγκεκριμένα 1 Κ.Δ.Α.Υ. στη Δυτική Αττική δυναμικότητας 75.000 τόνων ετησίως και δύο Κ.Δ.Α.Υ. στην Ανατολική Αττική συνολικής δυναμικότητας 145.000 τόνων ετησίως. Αποκατάσταση Λατομείου Μουσαμά που θα δέχεται τα υπολείμματα από τα ΕΜΑΚ Ι και ΙΙ, δυναμικότητος 245.000 τόνων ετησίως». Στην παρ. 7 του προοιμίου της ανωτέρω αποφάσεως γίνεται μνεία της 62/10.9.2001 αποφάσεως του Νομαρχιακού Συμβουλίου Δυτικής Αττικής, με την οποία αυτό, αφού εκφράζει την κατά τα λοιπά συμφωνία του με την ανωτέρω μελέτη της Περιφέρειας Αττικής, δηλώνει εν τούτοις ότι «Δεν αποδέχεται ούτε σκέψη χωροθέτησης και νέων δραστηριοτήτων Διαχείρισης Αποβλήτων στη Δυτική Αττική .....». Την απόφαση αυτή του Περιφερειακού Συμβουλίου, η οποία δεν προκύπτει ότι έχει ακυρωθεί ή ανακληθεί, ακολούθησε από Μαρτίου 2003 κυρίως μελέτη υπό τον τίτλο «Περιφερειακός σχεδιασμός διαχείρισης απορριμμάτων Αττικής - Β' στάδιο». Η μελέτη αυτή κατέληξε στο συμπέρασμα ότι κατάλληλες θέσεις για τη δημιουργία των ανωτέρω εγκαταστάσεων στη Δυτική Αττική είναι οι θέσεις α) Μελετάνι - Μάνδρα, με τελική βαθμολογία 7.243 βαθμούς, β) Σκαλιστήρι - Φυλή με 6.502 βαθμούς, γ) Κατερίνη - Μάνδρα με 6.087 βαθμούς, δ) Καλύβια Πάνου - Μέγαρο με 5.654 βαθμούς και ε) Λατομείο Μουσαμά - Άνω Λιόσια με 5.535 βαθμούς για την υποδοχή υπολειμμάτων από τις μονάδες επεξεργασίας αποβλήτων της Δυτικής Αττικής (τεύχος 6 σελ. 351, ύστερα από αναλυτική αξιολόγηση κάθε μιάς από τις θέσεις αυτές στις σελ. 267 - 340). Επί του περιεχομένου της ανωτέρω μελέτης το Νομαρχιακό Συμβούλιο Δυτικής Αττικής δεν διατύπωσε οποιαδήποτε γνώμη αλλά με την 44/22.4.2003 απόφασή του δήλωσε ότι «1. Δεν αποδέχεται και αντιτίθεται σε κάθε απόφαση που θα πάρει ο Υπουργός ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. και η Κυβέρνηση να χωροθετήσουν χώρους διαχείρισης απορριμμάτων στην Δυτική Αττική. 2. Απαιτεί την άμεση χωροθέτηση και διαμόρφωση εκτός της Δυτ. Αττικής χώρων για τη διαχείριση του συνολικού όγκου των απορριμμάτων της Αττικής και τον καθορισμό χρονοδιαγράμματος απομάκρυνσης και αποκατάστασης του υπάρχοντος χώρου στα Άνω Λιόσια .... 3 .... 8 ....». Εν όψει της ανωτέρω αρνήσεως του Νομαρχιακού Συμβουλίου Δυτικής Αττικής να εκδώσει, κατά τα αναφερόμενα στη σκέψη 12, γνωμοδότηση επί της μελέτης, με αποτέλεσμα την αδυναμία ολοκλήρωσης της δεύτερης φάσεως του σχεδιασμού, η προαναφερόμενη μελέτη διαβιβάστηκε στη Βουλή των Ελλήνων (βλ. σ. 1548 των πρακτικών της Διαρκούς Επιτροπής Οικονομικών Υποθέσεων αυτής), προκειμένου ο ανωτέρω σχεδιασμός να ολοκληρωθεί με την έκδοση τυπικού νόμου περί εγκρίσεως των κατάλληλων θέσεων. Εκδόθηκε δε πράγματι ο αναφερόμενος στη σκέψη 2 Ν. 3164/2003, σχετικά με την παρούσα υπόθεση, το άρθρο 33 του οποίου έχει ως εξής : «1. Ολοκληρώνεται ο Περιφερειακός Σχεδιασμός στερεών αποβλήτων της Περιφέρειας Αττικής με την έγκριση ως κατάλληλων θέσεων για εγκαταστάσεις ολοκληρωμένης διαχείρισης αποβλήτων, σύμφωνα με τους όρους και τα κριτήρια καταλληλότητας που προβλέπονται από τις διατάξεις της υπ' αριθ. 114218/1997 κοινής υπουργικής απόφασης (ΦΕΚ 1018 Β'), ως εξής : Α. Βόρεια - Ανατολική Αττική : α) .... β) ... Β. Νότια - Ανατολική Αττική : α) .... β) Γ. Δυτική Αττική : α) θέση «Σκαλιστήρι» Φυλής - Α. Λιοσίων. Η θέση «Λατομείου Μουσαμά» ... εγκρίνεται ως κατάλληλη για την υποδοχή των υπολειμμάτων από τις μονάδες επεξεργασίας αποβλήτων της Δυτικής Αττικής, β) θέση «Μελετάνι» Μάνδρας. Δ. ... 2 ... 3. Για την πραγματοποίηση κάθε έργου ή δραστηριότητας που αφορά τη διαχείριση αποβλήτων στις θέσεις των προηγούμενων παραγράφων, απαιτείται η

τήρηση της διαδικασίας που προβλέπεται στο άρθρο 4 παρ. 2 του ν. 1650/1986. Η έγκριση των περιβαλλοντικών όρων διενεργείται με κοινή απόφαση των Υπουργών Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων, Δημοσίας Διοίκησης και Αποκέντρωσης Πολιτισμού, Γεωργίας και Υγείας και Πρόνοιας και επέχει θέση έγκρισης κατά τις διατάξεις των άρθρων 45 και 58 του ν. 998/1979, καθώς και έγκρισης κατά τις διατάξεις του άρθρου 10 του ν. 3028/2002». Στην αιτιολογική έκθεση επί της σχετικής με το άρθρο αυτό προσθήκης - τροπολογίας στο σχέδιο νόμου «Μητρώα Μελετητών ...» αναφέρεται ότι για τη λύση του προβλήματος υπάρχει ελάχιστος χρόνος και τεράστιο πρόβλημα υγείας, δεδομένου ότι στην Αττική συνεχίζουν να λειτουργούν 27 χώροι ανεξέλεγκτης διαθέσεως απορριμμάτων, ότι έχει εκπονηθεί η μελέτη για την εύρεση των κατάλληλων χώρων και ότι η αναγκαιότητα της ρυθμίσεως είναι προφανής, εν όψει της μη γνωμοδοτήσεως των Νομαρχιακών Συμβουλίων, και επιτακτική, γιατί εκτός της συνδρομής των λόγων προστασίας της δημόσιας υγείας, έχει ήδη αρχίσει η λειτουργία των συστημάτων ανακυκλώσεως για μεν τα υλικά συσκευασίας από την 1.1.2003, για δε τα υπόλοιπα εντός του έτους 2003. Στην μελέτη δε αυτή αναφέρθηκε ρητώς και η Υπουργός Π.Ε.Χ.Ω.Δ.Ε. κατά τις σχετικές συζητήσεις στη Βουλή, κατά τις οποίες εξέθεσε ότι «Με βάση τη μελέτη την οποία έχουμε καταθέσει και στη Βουλή, για πρώτη φορά έγινε ο χάρτης του αποκλεισμού όλων των περιοχών. Τον έχω καταθέσει στα Πρακτικά .... Οι αρμόδιοι μελετητές πρότειναν ορισμένους χώρους που τους έχουν βαθμολογήσει. Με βάση τη μελέτη αυτή - γιατί ούτε οι Υπουργοί κάνουν τις μελέτες ούτε οι γενικοί γραμματείς των περιφερειών, ούτε η Κυβέρνηση ... τις μελέτες τις κάνουν οι ειδικοί επιστήμονες οι οποίοι προσδιορίζουν τα τεχνικά χαρακτηριστικά - και τη βαθμολογία, καθορίστηκαν έξι χώροι για ολοκληρωμένη διαχείριση απορριμμάτων ...». Περαιτέρω, με το 135522/7.10.2003 έγγραφο της Ειδικής Υπηρεσίας Περιβάλλοντος του Υ.Π.Ε.Χ.Ω.Δ.Ε. διατυπώθηκε η θετική γνωμοδότησή της επί της Π.Π.Ε.Α. του επίδικου έργου στις ανωτέρω θέσεις «Σκαλιστήρι» και «Λατομείο Μουσαμά», ενώ με την προσβαλλόμενη Κ.Υ.Α. εγκρίθηκαν οι περιβαλλοντικοί του όροι.

15. Επειδή, υπό τα δεδομένα αυτά, συνέτρεχαν εξαιρετικοί λόγοι δικαιολογούντες την προσφυγή στη διαδικασία εκδόσεως τυπικού νόμου για την έγκριση χώρων ως κατάλληλων για τη λειτουργία έργου υποδομής. Οι λόγοι αυτοί ανάγονται στην αδυναμία της Διοικήσεως να προβή στην ανωτέρω χωροταξικού χαρακτήρα ρύθμιση με την έκδοση της προβλεπόμενης από τις προαναφερόμενες διατάξεις διοικητικής πράξεως λόγω της αρνήσεως του Νομαρχιακού Συμβουλίου Δυτικής Αττικής να διατυπώσει την απαιτούμενη από τις αυτές διατάξεις γνώμη του, με αποτέλεσμα την παρεμπόδιση της λήψεως μέτρου αποβλέποντος κυρίως στην προστασία της δημόσιας υγείας, και μάλιστα εν όψει οξυμένου κινδύνου που απορρέει από τη λειτουργία ανεξέλεγκτων χωματερών και τον κορεσμό του ήδη υπάρχοντος Χ.Υ.Τ.Α. Η ρύθμιση αυτή αποτελεί, ως εξ άλλου ώφειλε κατά τα αναφερόμενα στην σκέψη 10, αποδοχή του συμπεράσματος επιστημονικής μελέτης, για το περιεχόμενο της οποίας δεν υποβλήθηκαν τεκμηριωμένες αντιρρήσεις από την ενδιαφερόμενη Νομαρχία. Τέλος, με τη ρύθμιση αυτή, η οποία, κατά τα αναφερόμενα στη σκέψη 13, δεν συνιστά προέγκριση χωροθετήσεως (ήδη Π.Π.Ε.Α.) αλλά προηγούμενο αυτής στάδιο, δεν στερείται δικαστικής προστασίας ο έχων έννομο συμφέρον πολίτης, εφ' όσον τελικώς εκδίδεται διοικητική πράξη περί Ε.Π.Ο. η οποία και αποτελεί την προσβαλλόμενη πράξη στην παρούσα υπόθεση. Είναι, συνεπώς, απορριπτέοι ως αβάσιμοι οι λόγοι ακυρώσεως με τους οποίους προβάλλεται ότι η προσβαλλόμενη απόφαση είναι μη

νόμιμη διότι στηρίζεται σε προέγκριση χωροθετήσεως που έγινε με νόμο ανίσχυρο, ως αντιτιθέμενο στα άρθρα 24 και 26 του Συντάγματος και στην Οδηγία 85/337 ΕΟΚ.

16. Επειδή, σε εκτέλεση των παρατιθέμενων στην σκέψη 7 διατάξεων του άρθρου 24 παρ. 1 και 2 του Συντάγματος, καθώς και του άρθρου 117 παρ. 3 αυτού, που ορίζει ότι «Δημόσια ή ιδιωτικά δάση ή δασικά εκτάσεις καταστραφείσαι ή καταστρεφόμεναι εκ πυρκαϊάς ή άλλως πως αποψιλωθείσαι ή αποψιλούμεναι, δεν αποβάλλουν εκ του λόγου τούτου τον ον εκέκτηντο προς της καταστροφής των χαρακτήρα και κηρύσσονται υποχρεωτικώς αναδασωτέαι, αποκλειομένης της διαθέσεως τούτων δι' έτερον προορισμόν», έχει εκδοθή ο Ν. 998/1979 «Περί προστασίας των δασών και των δασικών εν γένει εκτάσεων της χώρας» (Α' 289), ο οποίος στο πέμπτο κεφάλαιο αυτού (άρθρα 37 - 44) ρυθμίζει την κήρυξη και την άρση της αναδασώσεως και στο έκτο κεφάλαιο (άρθρα 45 - 61) τις επιτρεπόμενες επεμβάσεις στα δάση και τις δασικές εκτάσεις. Ειδικότερα το άρθρο 38 παρ. 1 του νόμου ορίζει ότι «Κηρύσσονται υποχρεωτικώς ως αναδασωτέα τα δάση και αι δασικά εκτάσεις, ανεξαρτήτως της ειδικότερας κατηγορίας αυτών ή της θέσεως εις ην ευρίσκονται, εφ' όσον ταύτα καταστρέφονται ή αποψιλούνται συνεπεία πυρκαϊάς ή παρανόμου υλοτομίας αυτών ...». Περαιτέρω το άρθρο 45 του νόμου, προβλέποντας τις γενικές ουσιαστικές και διαδικαστικές προϋποθέσεις του επιτρεπτού των επεμβάσεων, ορίζει μεταξύ άλλων στη παρ. 1, όπως αντικαταστάθηκε με την παρ. 1 του άρθρου δέκατου τρίτου του ν. 1828/1988 (Α' 272) ότι «1. Στα δάση και τις δασικές εκτάσεις περί των οποίων το άρθρο 117 παρ. 3 του Συντάγματος ουδεμία επιτρέπεται επέμβαση προβλεπομένη από τις διατάξεις του παρόντος ή από άλλη διάταξη με εξαίρεση τα αναφερόμενα στις διατάξεις του άρθρου 59 του παρόντος ... και τα όλως απαραίτητα για την τεχνητή αναδάσωση και την προστασία της βλαστήσεως. 3. Δεν επιτρέπεται η εν όλω ή εν μέρει μεταβολή του προορισμού δημοσίου δάσους ή δασικής εκτάσεως, ή η εντός αυτών εκτέλεσις έργων, ή η παροχή άλλης διαρκούς εξυπηρετήσεως, εφ' όσον, διά τον αυτόν σκοπόν είναι δυνατή η παραχώρηση ή διάθεση ή χρησιμοποίηση εδαφών, τα οποία δεν εμπίπτουν εις την έννοιαν των δασών ή δασικών εκτάσεων, ως αυτή προσδιορίζεται εν άρθρ. 3 του παρόντος. 4. Περί της συνδρομής της κατά την προηγούμενην παράγραφον γενικής προϋποθέσεως κρίνει ητιολογημένως το αρμόδιον προς έγκρισιν της επεμβάσεως οργάνου ... 5. Διά της μείζονος σημασίας ή εκτάσεως επεμβάσεις εις τα δάση και τας δασικάς εκτάσεις, περί των άρθρα .... 58 παρ. 1 του παρόντος, απαιτείται όπως η αίτησις ή το έγγραφον, δι' ου ζητείται η παροχή της εγκρίσεως της επεμβάσεως κατά τους όρους των ως είρηται διατάξεων, συνοδεύεται υπό μελέτης επιπτώσεων επί του περιβάλλοντος και αντιμετώπισεως τούτων .... Εις τας περιπτώσεις ταύτας η έγκρισις παρέχεται υπό τον περιορισμόν της συμμορφώσεως του ενδιαφερομένου προς τους όρους της εν λόγω μελέτης ....». Τέλος, το άρθρο 58 παρ. 2 του ίδιου νόμου, όπως αντικαταστάθηκε με την παρ. 3 του αυτού άρθρου δέκατου τρίτου του ν. 1822/1988 ορίζει ότι «Για την εκτέλεση έργων υποδομής .... εντός των δασών ή δασικών εκτάσεων απαιτείται έγκριση του Υπουργού Γεωργίας ....».

17. Επειδή, κατά τις προαναφερόμενες συνταγματικές διατάξεις, σε περίπτωση καταστροφής ή αποψιλώσεως του δάσους ή της δασικής εκτάσεως από πυρκαϊά ή οποιαδήποτε άλλη αιτία, προερχομένη είτε από ανθρώπινη ενέργεια είτε από φυσικά αίτια, είναι υποχρεωτική η κήρυξη της καταστραφείσης ή αποψιλωθείσης εκτάσεως ως αναδασωτέας και αποκλείεται η διάθεση αυτής για άλλο σκοπό δημοσίου

συμφέροντος που θα δικαιολογούσε κατά νόμο (έκτο κεφάλαιο Ν. 998/1979) επέμβαση στο δάσος πριν την καταστροφή του. Τούτου δε έπεται ότι, εάν παρίσταται ανάγκη να πραγματοποιηθεί, όπως προβλέπει η ανωτέρω παρ. 2 του άρθρου 58, έργο υποδομής εντός εκτάσεως η οποία έχει κηρυχθεί αναδασωτέα, ελλείψει αντιθέτου ορισμού στο Ν. 998/1979 απαιτείται άρση της αναδασώσεως με πράξη που εκδίδεται εφ' όσον συντρέχουν οι κατά νόμο απαιτούμενες προϋποθέσεις. Η πράξη αυτή μπορεί είτε να προηγείται της Ε.Π.Ο. του έργου υποδομής, που αποτελεί ήδη τη μελέτης της παρ. 5 του άρθρου 45 του Ν. 998/1979 (ΣτΕ 3393/2001), είτε και να έπεται αυτής. Σε κάθε περίπτωση όμως, η έκδοσή της αποτελεί αναγκαία προϋπόθεση για την πραγματοποίηση οποιασδήποτε επεμβάσεως στην έκταση αυτής. Οίκοθεν δε νοείται ότι πριν αρθή η αναδάσωση και, περαιτέρω, πριν εκδοθή άδεια επεμβάσεως, καθορίζουσα και τους σχετικούς όρους, απαγορεύεται οιαδήποτε υλική ενέργεια στην έκταση αυτή.

18. Επειδή στην προκειμένη περίπτωση, όπως προκύπτει από τα στοιχεία του φακέλου, με την 2709/3.11.1980 απόφαση του Νομάρχη Αττικής (Δ' 695/8.12.1980) κηρύχθηκε αναδασωτέα έκταση 350 στρεμμάτων στη θέση Σκαλιστήρι της Κοινότητας Φυλής, που εμπίπτει στο χώρο όπου πρόκειται να δημιουργηθούν οι επίδικες εγκαταστάσεις. Η αναδάσωση αυτή ήρθη για τον ανωτέρω σκοπό μετά την έκδοση της προσβαλλομένης πράξεως με την 5211/28.12.2004 απόφαση του Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας Αττικής (Δ' 65/26.1.2005), στην οποία αναφέρεται ρητώς ότι «η βλάστηση της έκτασης σήμερα είναι ίδια με την προ τη πυρκαγιά βλάστηση έχει δηλαδή αναδημιουργηθεί». Σύμφωνα, με την προηγούμενη σκέψη, επομένως, επιτρεπώς εκδόθηκε πριν την άρση της αναδασώσεως η προσβαλλομένη απόφαση, η οποία, περαιτέρω, κατά την έννοια της παρ. 3 του άρθρου 33 του Ν. 3164/2003, αποτελεί και άδεια επεμβάσεως, καθορίζουσα την έκταση και το είδος αυτής, που αποτελούν τους όρους προστασίας της ανωτέρω εκτάσεως, και χορηγηθείσα υπό τον εξυπακουόμενο όρο ότι θα ακολουθούσε πράξη άρσεως της αναδασώσεως. Τούτου έπεται ότι ο λόγος ακυρώσεως ότι επεβάλλετο να προηγηθεί της προσβαλλομένης αποφάσεως άδεια επεμβάσεως είναι απορριπτέος ως αβάσιμος.

19. Επειδή με τις παρατιθέμενες στη σκέψη 7 διατάξεις του άρθρου 24 παρ. 1 και 2 του Συντάγματος, όπως ερμηνεύονται στην σκέψη 9, η εξασφάλιση των καλύτερων δυνατών όρων διαβιώσεως των κατοίκων των πόλεων και των οικιστικών εν γένει περιοχών, στους οποίους περιλαμβάνεται η προβλεπόμενη και από την παρ. 3 του άρθρου 21 του Συντάγματος προστασία της υγείας τους, προϋποθέτει την ύπαρξη βασικών έργων υποδομής. Η επιδίωξη όμως της εξασφάλισης των όρων διαβιώσεως αυτών, άρα και η κατασκευή των προαναφερόμενων έργων υποδομής, πρέπει να συμπορεύεται προς την υποχρέωση για την προστασία του περιβάλλοντος, ουσιώδη στοιχεία του οποίου αποτελούν τα δάση, οι δασικές εκτάσεις αλλά και τα όρη, στα οποία αναπτύσσονται τα ανωτέρω οικοσυστήματα. Προκειμένου δε η στάθμιση αυτή να γίνεται κατά τρόπο, ο οποίος ανταποκρίνεται στην ανάγκη προστασίας των εκατέρωθεν διακυβευομένων εννόμων αγαθών, πρέπει να συνεκτιμώνται, πλην άλλων, ο ειδικότερος χαρακτήρας του δημοσίου συμφέροντος το οποίο προσδοκάται ότι θα εξυπηρετηθεί από το έργο υποδομής, δεδομένου ότι η κατά τα ανωτέρω επιβαλλόμενη στάθμιση συναρτάται εκάστοτε προς το είδος και την έκταση της επαπειλούμενης βλάβης και τη φύση της ανάγκης που εξυπηρετείται με την εκτέλεση του ανωτέρω έργου (ΣτΕ Ολομ. 1672/2005). Τούτου δε έπεται ότι είναι επιτρεπτή η

πρόβλεψη της δυνατότητας να εγκατασταθή και να λειτουργήσει βασικό έργο υποδομής, όπως Ο.Ε.Δ.Α., εντός προστατευομένου όρους, ακόμα και σε ζώνη αυτού απόλυτης προστασίας, εάν το έργο τούτο, προβλεπόμενο από στρατηγικού επιπέδου χωροταξικό σχεδιασμό, είναι απολύτως απαραίτητο για τη λειτουργία αστικού συγκροτήματος και την προστασία της δημόσιας υγείας και την διασφάλιση στοιχειώδους επιπέδου ποιότητας ζωής των κατοίκων του, επί πλέον δε λαμβάνεται πρόνοια για την άμβλυνση των συνεπειών της χρησιμοποίησης τμήματος προστατευόμενης περιοχής για τον ανωτέρω σκοπό.

20. Επειδή, σύμφωνα με τις προαναφερόμενες συνταγματικές διατάξεις, με τις οποίες επιβάλλεται η χωροταξική αναδιάρθρωση της Χώρας, εκδόθηκε ο Ν. 1515/1985 «Ρυθμιστικό σχέδιο και πρόγραμμα προστασίας περιβάλλοντος της ευρύτερης περιοχής της Αθήνας» (Α' 18), που περιλαμβάνει το σύνολο των στόχων, των κατευθύνσεων, των προγραμμάτων και των μέτρων που είναι αναγκαία για τη χωροταξική και πολεοδομική οργάνωση της περιοχής του νομού Αττικής ως ευρύτερης περιοχής της Αθήνας (άρθρο 1 παρ. 1 που περιλαμβάνεται στο άρθρο 8 Κ.Β.Π.Ν., π.δ. 14/27.7.1999, Δ' 580). Ο νόμος αυτός προβλέπει ειδικότερα, με το άρθρο 2 (άρθρο 9 Κ.Β.Π.Ν.) τη λήψη μέτρων που αποσκοπούν, μεταξύ άλλων, «β) στην προστασία του τοπίου .... δ) στον περιορισμό της ρύπανσης από κάθε πηγή» και με το άρθρο 3 (=άρθρο 10 Κ.Β.Π.Ν.) στόχους που περιλαμβάνουν και «1... 2 ... 3 ... α) την ανάδειξη και προστασία των ορεινών όγκων ... β) τη μείωση της ρύπανσης του περιβάλλοντος .... με κατασκευή απαραίτητων έργων υποδομής ....». Περαιτέρω, με το άρθρο 15 αυτού (άρθρο 22 Κ.Β.Π.Ν.), που περιέχει «τις ειδικότερες κατευθύνσεις και μέτρα για τη χωροταξική και την πολεοδομική ανασυγκρότηση της ευρύτερης περιοχής της Αθήνας και για την αντιμετώπιση της ρύπανσης του περιβάλλοντός της» (παρ. Α), η περιοχή αυτή υποδιαιρείται σε πέντε ενότητες, μία των οποίων είναι και η Δυτική Αττικής (Α.1.1.), προβλέπεται δε για το όρος Αιγάλεω η συνολική ανάπτυξη του ορεινού όγκου σε μεγάλο πάρκο (Α.2.3.δ) ενώ παραλλήλως δίδονται και ειδικότερες κατευθύνσεις για την αντιμετώπιση της ρύπανσης και τη βελτίωση του περιβάλλοντος της πρωτεύουσας» (Α. 3), που περιλαμβάνουν την εξασφάλιση των απαραίτητων εκτάσεων και τον εξοπλισμό τους με τις απαραίτητες εγκαταστάσεις εξυπηρέτησης για τη διάθεση των οικιακών απορριμμάτων καθώς και τη διευκόλυνση των προγραμμάτων ανακυκλώσεως των κάθε είδους στερεών αποβλήτων (Α.3.1.). Ειδικότερες ρυθμίσεις, περαιτέρω, για την προστασία του όρους Αιγάλεω διέλαβε ο Ν. 2742/1999 (Α' 207). Με τα κεφάλαια Ι και ΙΙ του άρθρου 21 αυτού ορίστηκαν, μέσα στα όριά του, έξι ζώνες προστασίας και οι χρήσεις γης κάθε μίας από αυτές, από τις οποίες η Α είναι «περιοχή απόλυτης προστασίας και αποκατάστασης του φυσικού περιβάλλοντος, στην οποία επιτρέπεται μόνο η εγκατάσταση υπαίθριων ή ημιυπαίθριων καθιστικών (περίπτερα αναψυχής)», ενώ με το κεφάλαιο ΙV ορίστηκαν έξι ζώνες ειδικών χρήσεων στην περιφέρεια του ορεινού όγκου, από τις οποίες η ζώνη Ε καθορίστηκε ως χώρος Χ.Υ.Τ.Α., ανακύκλωσης και επεξεργασίας απορριμμάτων, όπου επιτρέπονται οι σχετικές με τις χρήσεις αυτές εγκαταστάσεις. Όπως προκύπτει από την από 1.9.1999 αιτιολογική έκθεση της τροπολογίας, κατόπιν της οποίας το ανωτέρω άρθρο προστέθηκε στον προαναφερόμενο νόμο, με αυτό αποσκοπείται η ανάπτυξη του όρους Αιγάλεω και του Ποικίλου όρους καθώς και της ευρύτερης περιφέρειάς τους, στην οποία περιλαμβάνεται και η «αποκατάσταση και ανάπτυξη 2.500 στρεμμάτων κατεστραμμένης και λεηλατημένης γης στις δύο χωματερές, στο Σχιστό και στα Λιόσια». Τέλος, με την παρ. 7 του άρθρου 14 του Ν. 3044/2002 (Α'

197/27.8.2002) προστέθηκε στο ανωτέρω κεφάλαιο IV του άρθρ. 21 του Ν. 2742/1999 παρ. 3 έχουσα ως εξής : «Είναι δυνατή η ανταλλαγή ίσων εκτάσεων μεταξύ των ζωνών Ε και Α, όπως καθορίστηκαν στο άρθρο 21 του ν. 2742/1999, εντός των ορίων Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης Φυλής και Άνω Λιοσίων. Η ανταλλαγή πραγματοποιείται με απόφαση της Εκτελεστικής Επιτροπής του Οργανισμού Ρυθμιστικού Σχεδίου Αθήνας, ύστερα από γνώμη του Νομαρχιακού Συμβουλίου Δυτικής Αττικής και των Δημοτικών Συμβουλίων Άνω Λιοσίων και Φυλής». Όπως, τέλος, προκύπτει από τα στοιχεία του φακέλου (βλ. ιδίως το απευθυνόμενο στο Συμβούλιο της Επικρατείας 855/11.3.2005 έγγραφο του Οργανισμού Ρυθμιστικού Σχεδίου και Προστασίας Περιβάλλοντος Αθήνας), το μεγαλύτερο μέρος της εκτάσεως η οποία φέρει το χαρακτηρισμό «περιοχή επέκτασης υφισταμένης Ο.Ε.Δ.Α.» στο σχετικό διάγραμμα που συνοδεύει το άρθρο 33 του ν. 3164/2003 περιλαμβάνεται εντός των ορίων της ζώνης Α του άρθρ. 21 κεφ. Ι του ν. 2742/1999. Η έκταση δε αυτή ανταλλάχθηκε με ίσης επιφάνεια της ζώνης Α με την 20 (θέμα 1ο)/30.11.2005 απόφαση της Εκτελεστικής Επιτροπής του ανωτέρω Οργανισμού.

21. Επειδή, υπό τα ανωτέρω δεδομένα, δηλαδή α) την πρόβλεψη, από στρατηγικού επιπέδου χωροταξικό σχεδιασμό (Ν. 1515/1985), της ανάγκης να εξασφαλισθούν εκτάσεις Ο.Ε.Δ.Α. στην Αττική, μη αποκλεισμένη της Δυτικής, αλλά και της ανάγκης αναπλάσεως του όρους Αιγάλεω, β) την επιδίωξη, με το Ν. 2792/1999, της αναπλάσεως αυτής με την αποκατάσταση του υπάρχοντος Χ.Υ.Τ.Α. αλλά και τη δημιουργία, πάντως, νέου στην περιφέρεια του Αιγάλεω, γ) την ολοκλήρωση του πρώτου σταδίου του σχεδιασμού, προβλέποντος κατ' εφαρμογή της αρχής της εγγύτητας (βλ. σκέψη 12) τη δυνατότητα δημιουργίας Ο.Ε.Δ.Α. κατ' επέκταση του υφισταμένου Χ.Υ.Τ.Α. και την αποκατάσταση αυτού του τελευταίου και δ) την επιτακτική ανάγκη να διασφαλισθή η δημόσια υγεία (βλ. σκέψη 14), επιτρεπτός, κατά το Σύνταγμα, σύμφωνα με τα αναφερόμενα στην προηγούμενη σκέψη, με το άρθρο 33 του Ν. 3164/2003 και την παρ. 7 του άρθρου 14 του ν. 3044/2002 επιβλήθηκε ρύθμιση αποβλέπουσα στην εξυπηρέτηση της ανάγκης αφ' ενός προστασίας του όρους Αιγάλεω και αφ' ετέρου εξασφάλισης χώρου διαθέσεως απορριμμάτων και προστασίας της δημόσιας υγείας και, συγκεκριμένα, επιτράπηκε η δυνατότητα να αναπτυχθή Ο.Ε.Δ.Α. σε ζώνη απόλυτης προστασίας του όρους αυτού, παραχωρουμένης άλλης, ίσης επιφάνειας εκτάσεως, στην περιφέρεια του όρους, όπου είχε αρχικώς προβλεφθή η ανωτέρω ανάπτυξη, τιθεμένης υπό το καθεστώς προστασίας σε αντικατάσταση της εκτάσεως, για την οποία κρίθηκε αναγκαία, για τους ανωτέρω ιδιαιτέρως σοβαρούς λόγους δημοσίου συμφέροντος να μεταβληθή ο προορισμός. Είναι, επομένως, απορριπτός ως αβάσιμος ο προβαλλόμενος τελευταίος λόγος ακυρώσεως περί αντισυνταγματικότητας των ανωτέρω διατάξεων του ν. 3044/2002 και του ν. 3164/2003.

22. Επειδή, εφ' όσον δεν προβάλλεται άλλος λόγος ακυρώσεως, η κρινόμενη αίτηση είναι απορριπτέα στο σύνολο αυτής.

Δ ι ά τ α ύ τ α

Απορρίπτει την αίτηση.

Απορρίπτει την παρέμβαση.

Διατάσσει την κατάπτωση του παραβόλου.

Επιβάλλει στους αιτούντες ισομέτρως την πληρωμή της δικαστικής δαπάνης του Δημοσίου, η οποία ανέρχεται σε τετρακόσια εξήντα (460) Ευρώ.

Η διάσκεψη έγινε στην Αθήνα στις 20 Μαρτίου, 10 και 14 Απριλίου 2006

Ο Πρόεδρος του Ε΄ Τμήματος   Η Γραμματέας του Ε΄ Τμήματος

Κ. Μενουδάκος   Γ. Σακελλαρίου

και η απόφαση δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στις 28 Μαρτίου 2007.

Ο Προεδρεύων Αντιπρόεδρος   Η Γραμματέας

Π.Ν. Φλώρος   Ειρ. Βαϊδάνη